

halmazok felfedezése igen nagyfontosságú a csillagrendszerek származtatása és értelmezése szempontjából.

A tőlünk két-három megaparsec¹ távolságra lévő Virgo-csillagkép szupergalaktikája által takart széles területen számos 17-ed rendű objektum van, melyek kis felületi fényességűek és körülbelül egy szögperc átmérőjűek. Ezek valószínűleg Sculptor—Fornax-típusú halmazok, melyek kétszáz, 11—13.5 magnitúdójú tipikus galaktikával társulnak a szupershalmazban. E lehetőség vizsgálatának részleteiről más alkalommal fogunk beszámolni.

Abaházi Richárd.

KÖNYVSZEMLE.

S. Rosseland : *Theoretical Astrophysics. Atomic Theory and the Analysis of Stellar Atmospheres and Envelopes*. Oxford, 1936. The International Series of Monographs on Physics. XIX + 356 oldal, 44 ábrával. Ára 45 pengő.

A. Unsöld : *Physik der Sternatmosphären mit besonderer Berücksichtigung der Sonne*. Berlin, Julius Springer, 1938. VIII + 500 oldal, 145 ábrával. Ára 90 pengő.

Az asztrofizika legkomolyabb eredményeit a csillaglégkörök kutatásában érte el. Itt az elméleteket állandóan megfigyelésekkel ellenőrizhetjük, szemben a csillagok belső szerkezetével, ahol majdnem kizárólag spekulációkra vagyunk utalva. Ennek dacára eddig hiányzott a csillaglégköröket tárgyaló önálló munka a csillagászati irodalomban. Most rövid egymásutánban két kitűnő asztrofizikus pótolta a hiányt.

Rosseland könyvének mintegy harmada fizikai bevezető. Ez bátran elmaradhatott volna, hiszen az olvasó, amennyiben a fizikai alapok előtte ismeretlenek volnának, inkább valamelyik fizikai tankönyvből sajátítja el azokat, mintsem az ilyen túlsűrített összefoglalásból. A csillagászati részből hat fejezet foglalkozik a színképvonalak intenzitásából és alakjából levonható következtetésekkel, három fejezet a molekulásávokkal, kettő a kiterjedt csillaglégkörökkel és a három utolsó a kozmikus gázködkkel.

Unsöld könyve öt részre oszlik. Az első rész a sugárzáselmélet és az ionizációs formula alkalmazásairól szól, a második a folytonos csillagszínkép elméletéről, a harmadik és negyedik a Frannhofer-vonalak elméletéről, az ötödik az elméletek alkalmazásáról.

Mindkét könyv nagy érdeme, hogy nagy súlyt helyez a megfigyelési eredményekre. Ebből már természetszerűleg következik, hogy a Nap fizikájáról sok szó esik. A közös témánál feltétlenül Unsöld könyvét kell előnybe helyezni. Aki először akar tájékozódni a tárgykörrel, annak legcélszerűbb Unsöld könyvét végigolvasni és Rosseland könyvéből csak a XVI—XXIII. fejezeteket átvenni.

D. L.

E. Hubble, *The Observational Approach to Cosmology*, 68 old. Oxford University Press. 1937. 6 s.

A könyv a szerző Oxfordban 1936-ban tartott három előadását tartalmazza s ennek megfelelőleg három fejezetre oszlik. Az első fejezet történelmi

¹ 1 megaparszek = millió parszek.